

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
WOJCIECH MISIĄG

KNO-4100-04-01/2012
Nr ewid. 71/2012/P12061/KNO

Warszawa, dnia 21 czerwca 2012 r.

Opinia

Prezesa Najwyższej Izby Kontroli do stanowiska Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego do *Informacji o wynikach kontroli wykonania w 2011 roku budżetu państwa w części 28 Nauka, części 38 Szkolnictwo wyższe i części 67 Polska Akademia Nauk oraz wykonania planu finansowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej.*

Działając na podstawie art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ przedstawiam opinię do stanowiska Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zawartego w piśmie MNiSW-DKN-191-4528-1/PB/12 z dnia 15 czerwca 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli podtrzymuje zawarte w *Informacji* ustalenia kontroli wykonania budżetu państwa w 2011 r. w częściach: 28 – Nauka, 38 – Szkolnictwo wyższe, 67 – Polska Akademia Nauk oraz wykonania planu finansowego Funduszu Nauki i Technologii Polskiej. Najwyższa Izba Kontroli przyjmuje do wiadomości stwierdzenie zawarte w stanowisku, że kierownictwo Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wykorzystuje przedstawiane przez NIK wyniki kontroli w celu ulepszenia i usprawnienia realizacji zadań Ministerstwa.

Odnosnie stwierdzenia zawartego w stanowisku – dotyczącego braku zgody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na zawarte w *Informacji* ustalenia dotyczące niezawierania umów ze szkołami wyższymi przy udzielaniu dotacji na realizację zadań inwestycyjnych, co stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych – opinia NIK jest następująca:

- 1) w wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w 2011 r. stwierdzono, zarówno w wystąpieniu pokontrolnym, jak i w *Informacji*, że udzielanie dotacji szkołom wyższym na realizację zadań inwestycyjnych bez zawierania umów dotacji było niezgodne z art. 150 ustawy o finansach publicznych, zobowiązującym do ich zawierania w sytuacji, gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania dotacji,

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

- 2) w odniesieniu do wykonania budżetu państwa w 2010 r. NIK wskazała w wystąpieniu pokontrolnym i informacji o wynikach kontroli na celowość udzielania szkołom wyższym dotacji na zadania inwestycyjne na podstawie umów, zgodnie z art. 150 ustawy o finansach publicznych.

Podobnie do tej sprawy NIK odniosła się w *Informacji o wynikach kontroli wykorzystania środków publicznych przez szkoły wyższe*², stwierdzając nieprawidłowości w działalności Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego polegające na udzielaniu szkołom wyższym dotacji na inwestycje na podstawie pism, które nie zawierały terminu i sposobu rozliczania dotacji, terminu zwrotu niewykorzystanej części dotacji oraz trybu kontroli wykonania zadania, z pominięciem umów, o których mowa w art. 150 ustawy o finansach publicznych. W latach 2010 i 2011 nie obowiązywały, poza art. 150 ustawy o finansach publicznych, inne przepisy określające tryb i zasady udzielania tych dotacji, bowiem rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie trybu udzielania oraz zasad i trybu rozliczania dotacji na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji uczelni publicznej³ weszło w życie dopiero od 1 stycznia 2012 r. Zgodnie z art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁴ naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest przekazanie lub udzielenie dotacji z naruszeniem zasad lub trybu przekazania lub udzielenia dotacji.

Odnośnie stwierdzenia zawartego w stanowisku – dotyczącego zawarcia przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego umowy z Polską Akademią Nauk w sprawie udzielenia dotacji celowej na zadania inwestycyjne w trybie art. 150 ustawy o finansach publicznych (nie będąc do tego zobowiązany) – opinia NIK jest następująca:

- 1) zawarta z Polską Akademią Nauk umowa nie zawierała niektórych postanowień wymaganych przepisami art. 150 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, tj. określenia: na jakie zadania inwestycyjne przeznaczono dotację, wielkości kwot przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań oraz terminu wykonania dotowanych zadań,
- 2) powołany w stanowisku Ministra przepis art. 79 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk⁵ (stanowiący, że przychody, o których mowa w ust. 1 pkt 1-4 oraz w ust. 3, są przekazywane przez ministra właściwego do spraw nauki ze środków ujętych w części budżetu państwa "Polska Akademia Nauk", jeżeli działalność ta nie jest finansowana ze środków finansowych ujętych w części budżetu państwa "Nauka") nie określa trybu i zasad udzielania lub rozliczania dotacji, a jedynie wskazuje podmiot właściwy do przekazania środków stanowiących przychody Polskiej Akademii Nauk, m.in. z tytułu dotacji na finansowanie realizowanych inwestycji.

² Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa, czerwiec 2011 r., str. 5 i 15.

³ Dz. U. Nr 177, poz. 1068.

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 96, poz. 619.

Odnosnie podniesionej przez Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego kwestii niezamieszczenia w *Informacji* stanowiska Ministra zawartego w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK wyjaśnia, co następuje.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o NIK (w brzmieniu obowiązującym do 1 czerwca 2012 r.) podstawę do opracowania przez Najwyższą Izbę Kontroli informacji o wynikach kontroli stanowią protokoły kontroli i wystąpienia pokontrolne. W praktyce Najwyższa Izba Kontroli zamieszcza w informacjach o wynikach kontroli, w miarę możliwości, również informacje o sposobie realizacji wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych, formułowane na podstawie udzielonych przez kierowników jednostek kontrolowanych odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne. Ze względu na przyjęty harmonogram przygotowania *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2011 r.*, przedkładanej Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, *Informacja* została zatwierdzona w dniu 25 maja 2012 r., co wykluczyło możliwość zaprezentowania w niej odpowiedzi Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na wystąpienie pokontrolne, która wpłynęła do NIK w obowiązującym terminie w dniu 29 maja 2012 r.